

Oponentský posudek na diplomovou práci Petry Cibulkové *Zahraničně politická orientace Ukrajiny z pohledu poselství prezidenta republiky a preferencí obyvatelstva*

Předložená diplomová práce pojednává o zajímavém a aktuálním tématu. Zahraničně politické směřování Ukrajiny je pro badatele společenských věd inspirativní, avšak současně ne zcela jednoduchou problematikou, protože je ovlivňováno mnoha jak zahraničně politickými, tak i vnitropolitickými faktory. V ukrajinském případě jsou oba tyto faktory značně složité, protože země se potýká s komplikovaným geopolitickým postavením a současně silně neklidným politickým a ústavním vývojem.

Autorka se primárně zaměřila na vnitropolitické aspekty problematiky, což je jistě relevantní přístup. Otázkou nicméně zůstává, které vnitropolitické faktory zvolit jako východiska pro příslušné zkoumání. Autorka se rozhodla sledovat dvě roviny analýzy: rovinu „prezidentskou“ a „občanskou“ (str. 13). „Prezidentskou rovinou“ se v autorčině pojetí rozumí příslušná prezidentova poselství parlamentu. „Občanská rovina“ je vyjádřena postoji ukrajinského obyvatelstva k zahraniční politice státu.

Nezpochybněji jednotlivé roviny problematiky, zcela jistě mají velkou vypovídací hodnotu pro zkoumání zahraniční politiky (nejen) Ukrajiny. Mám ale pochybnost týkající se spojení obou těchto rovin do jednoho celku. Proč se autorka rozhodla právě pro tyto dva aspekty a ne pro jiné? Autorčino rozhodnutí zkoumat prezidenta a společnost není v práci uspokojivě vysvětleno. Z hlediska logiky fungování poloprezidentského režimu, a to jak v teorii, tak i ukrajinské praxi, by bylo vhodnější konfrontovat ústavní a politické postavení (v oblasti utváření zahraniční politiky) prezidenta na jedné straně a vlády v čele s premiérem na straně druhé. Nebo se věnovat společnosti samé a okolnostem formujícím její zahraničně politické postoje. Obojí dohromady však nefunguje a důsledkem je skutečnost, že práce se rozpadá na dvě zcela oddělené části.

Jistým náznakovým vodítkem, proč byla práce napsaná tak a ne jinak, je možná autorčino přihlášení se k metodologickému východisku v podobě tzv. interpretativní diskursivní analýzy primárních textů: „Diskursivní analýza zkoumá, jakým způsobem lidé skrze text či soubor textů konstruují smysl a význam objektů a aktivit sociálního světa (str. 15).“ Otázkou ale zůstává, co vlastně tato kostrbatá a komplikovaná věta plná cizích slov vyjadřuje...

Zkrátka, zvolený přístup podle mého názoru není vhodný a je příčinou skutečnosti, že autorka napsala dva samostatné, čistě deskriptivní texty (v práci není žádná teorie a tudíž ani aplikace teorie na politickou praxi), které uměle spojila dohromady.

Na druhou stranu práce má své kvality. Deskripce je důkladná a srozumitelná a práce je proto informačně velmi bohatá. Práce je logicky a systematicky strukturovaná. Autorka se opírá o bohatý seznam relevantní literatury, a to zhusta literatury zahraniční. Její písemný projev je kultivovaný a až na výjimky uspokojivý z hlediska pravidel českého jazyka (občas se objeví méně důležité chyby typu „Poselství“ s velkým P; str. 19). Rovněž z formálního hlediska práce nevykazuje větších nedostatků. Příkladný je úvod práce, autorka umí pracovat s poznámkovým a odkazovým aparátem. Jenom bych doporučoval překládat zahraniční citace do češtiny (str. 13; čtenář nemá povinnost umět číst anglicky a cílem autora by měla být sdělnost jeho díla). Autorka by také mohla být pozornější při sladování odkazů se seznamem použité literatury. Například na straně 15 odkazuje na Beneše (2008), ale